

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор НН Інституту педагогіки і психології

 С.М. Кондратюк

«28» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА»

Перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (російська))

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Російська мова і зарубіжна література)

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією НН
Інституту педагогіки і психології

«28» серпня 2020 р.

Голова

канд. психол. наук.

доцент Т.Б. Тарасова

Суми 2020

Розробник: Чернякова Ж. Ю., канд. пед. наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

Завідувач кафедри

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'А.А. Сбруєва', written over a horizontal line.

Сбруєва А. А., доктор пед. наук, професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 8	(Вказати освітній ступінь) Бакалавр	Обов'язкова	
Загальна кількість годин - 240		Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
		3-й	4-й
		Лекції	
		26 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	24 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		68 год.	74 год.
		Консультації:	
		2 год.	2 год.
Вид контролю: екзамен			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Освітньо-професійною програмою 014 Середня освіта (Російська мова та зарубіжна література) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (російська) галузі знань 01 Освіта передбачено курс «Педагогіка», який є базовим для підготовки майбутніх учителів російської мови та зарубіжної літератури.

Робоча програма створена на основі Освітньо-професійної програми 014 Середня освіта (Російська мова та зарубіжна література) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (російська) галузі знань 01 Освіта та зорієнтована на формування у студентів загальних та професійних компетентностей майбутніх учителів російської мови та зарубіжної літератури для успішного здійснення професійної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів здатності аналізувати основні категорії виховання, навчання та розвитку, володіння науковими основами організації педагогічної діяльності в контексті Закону України «Про освіту» та Концепції Нової української школи, основами управління педагогічними системами, формування в майбутніх учителів цілісної системи історико-педагогічних знань, умінь мислити педагогічними категоріями, аналізувати, зіставляти теоретичні погляди, педагогічні процеси та явища.

Основні завдання курсу:

- визначення актуальних цілей навчання й виховання учнів на уроках та позакласній роботі з огляду на сутність виховання, завдання на сучасному етапі розвитку держави, психологічні та філософські основи; сучасні вітчизняні та зарубіжні виховні концепції, системи, технології виховання;
- формування готовності студентів до організації й проведення позаурочної та культурно-масової роботи, сприяння взаємодії учасників навчально-виховного процесу в створенні належних умов для виконання завдань навчання і виховання, самореалізації та розвитку учнів (вихованців), їх соціального захисту;
- формування вмінь та навичок студентів щодо організації навчально-виховного процесу в класі; планування та послідовності його впровадження, імплементації сучасних форм, методів навчання і виховання, педагогічної діагностики,

використання сучасного педагогічного досвіду; проведення методичної та науково-дослідної роботи; стимулювання прагнення до самовдосконалення, професійного зростання.

Методи навчання: проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні (презентації, дистанційні освітні технології), практичні методи навчання (практичні роботи).

Вивчення дисципліни «Педагогіка» спрямоване на формування у студентів передбачених освітньо-професійною програмою **компетентностей:**

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства, дотримуватися його принципів, які базуються на повазі до особистості людини, гарантії її прав і свобод, верховенстві права в усіх сферах суспільного життя, взаємній відповідальності держави й громадянина.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області та її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності, усвідомлення необхідності дотримуватися здорового способу життя та пропагувати його норми.

ЗК 3. Знання предметної області та розуміння засад професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями протягом життя, систематично вдосконалювати професійні навички та вміння, свідомо контролювати динаміку особистісного зростання.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Уміння організовувати власну діяльність, визначати стратегію й тактику дій, планувати свій час та ефективно управляти ним.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно, здійснювати якісну міжсуб'єктну взаємодію, спрямовану на виконання своїх професійних обов'язків, уникати конфліктів, вміти їх долати.

ЗК 9. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для виконання завдань у сфері професійної діяльності.

ЗК 11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу з метою виявлення проблем, вироблення відповідної аргументації для їх розв'язання.

ЗК 12. Здатність адаптуватися до умов того чи іншого виду діяльності, вибирати оптимальний варіант поведінки, володіння навичками саморегуляції.

ЗК 13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 14. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), додержуватись ustalених норм поведінки, професійної етики, принципів академічної доброчесності.

Предметні (фахові) компетентності спеціальності (ПК):

ФК 1. Здатність демонструвати та використовувати в професійній діяльності концептуальні наукові та практичні знання з педагогіки, психології, філософії, історії та культури, а також філологічних дисциплін та методики їх викладання.

ФК 2. Здатність ефективно реалізовувати цілі педагогічного процесу, створювати умови для формування в учнів ключових компетентностей.

ФК 3. Володіння засадами планування та проектування процесу навчання школярів, здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до навчання, саморозвитку й творчої самореалізації.

ФК 4. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ФК 5. Здатність до аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

ФК 13. Здатність вільно оперувати спеціальною (педагогічною, лінгвістичною, літературознавчою тощо) термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 14. Володіння сучасними підходами до організації освітнього процесу, здатність застосовувати їх у процесі викладання російської мови та зарубіжної літератури, створювати навчально-методичне забезпечення для проведення занять із зазначених дисциплін.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою є міжпредметні зв'язки з наступними дисциплінами:

- з **філософією**, яка забезпечує загальнонауковою методологією наукового пізнання;
- з **психологією**, що має спільність об'єктів вивчення, індивідуальних і вікових особливостей дітей різного віку, опанування методиками вивчення особистості, колективу, особливостей формування Я-концепції, мотивації діяльності та ін.;
- з **анатомією та фізіологією**, що забезпечує розуміння морфологічних та фізіологічних особливостей кожного вікового періоду;
- з **естетикою**, що забезпечує формування всебічно розвиненої особистості;
- з **соціологією**, методи і результати досліджень якої використовує педагогіка;
- з **історією**, що забезпечує формування знань студентів про зміни та особливості навчально-виховних систем в різні історичні епохи.

3. Результати навчання за дисципліною

Програма навчальної дисципліни «Педагогіка» ґрунтується на сучасних підходах до творчої самореалізації особистості, враховує принципи наступності, системності, міжпредметних зв'язків, особистісно зорієнтованого навчання, комунікативної спрямованості, діяльнісного навчання, проблемного та проектного навчання; скеровує подальшу роботу фахівця на підвищення свого професійного зростання.

	Програмні результати навчання визначені ОПП	Знати / Вміти
ПРЗ 1.	Знати особливості організації освітнього процесу в контексті модернізації сучасної української школи.	Знає принципи, форми, наукових основ його організації, закономірностей, принципів, цілей, завдань, методів, організаційних форм, педагогічної діагностики навчальних досягнень учнів в закладах загальної середньої освіти.
ПРЗ 2.	Знати закономірності розвитку особистості, психофізіологічні й вікові особливості учнів, що впливають на результати навчання, особливості розвитку пізнавальної сфери.	Знає психофізіологічні й вікові особливості учнів, особливості навчання та організації освітнього процесу учнів у малих та великих групах в закладах загальної середньої освіти.
ПРЗ 3.	Знати теоретико-методологічні засади диференційованого навчання, особливості організації навчального процесу з урахуванням нахилів, здібностей, особливих освітніх потреб учнів.	Знає особливості навчання а організації освітнього процесу учнів у малих та великих групах, учнів з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей кожного учня (побудова різнорівневих завдань, вибір методів і форм їх вирішення).
ПРЗ 4.	Знати принципи, підходи й методики психолого-педагогічної діагностики, спрямованої на вирішення завдань оптимізації навчально-виховного процесу, у тому числі процесу викладання російської мови і зарубіжної літератури.	Знає особливості застосування методик психолого-педагогічної діагностики в малих та великих групах в закладах загальної середньої освіти.
ПРЗ 5.	Знати концептуальні основи фундаментальних дисциплін	Знає особливості реалізації теоретичних та методичних засад

	(педагогіка, психологія, вступ до мовознавства, вступ до літературознавства, сучасна російська літературна мова, зарубіжна література, російська література та ін.) як теоретичної бази освітньої та дослідницької діяльності.	педагогіки в навчально-виховному процесі в закладах загальної середньої освіти.
ПРЗ 12.	Знати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній сфері та методи їх реалізації.	Знає методологію організації науково-педагогічних досліджень, методи теоретичних та емпіричних досліджень, наукових основ його організації в закладах загальної середньої освіти.
ПРУ 1.	Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальних дисциплін.	Вміє оперувати базовими категоріями (навчання, виховання, розвиток, освіта) та поняттями при розв'язанні педагогічних задач, що стосуються навчання і виховання учнів, формуванні їх наукового світогляду.
ПРУ 2.	Уміти застосовувати сучасні освітні технології та методики формування предметних компетентностей учнів, здійснювати самоаналіз ефективності уроків.	Вміє використовувати сучасні освітні технології проектного, проблемного, особистісно орієнтованого навчання для формування предметних (мовних, мовленнєвих) компетентностей учнів; Вміє самостійно здійснювати аналіз проведеного уроку з урахуванням застосованих сучасних освітніх технологій.
ПРУ 3.	Володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміти відстежувати динаміку особистісного зростання дитини.	Вміє використовувати інноваційні методи та форми виховання учнівської молоді на уроках російської мови та зарубіжної літератури та у позакласній роботі при проведенні виховних заходів, бесід, дискусій, диспутів тощо. Вміє використовувати різні методики для відстеження особистісного розвитку учнів.
ПРУ 11.	Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.	Вміє використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології на уроках російської мови та зарубіжної літератури для розв'язання педагогічних задач.

ПРК 1.	Здатність до активної професійно-педагогічної комунікації по горизонталі й вертикалі, відкритості у спілкуванні з усіма учасниками навчального процесу.	Вміє встановлювати контакт з різними віковими категоріями дітей, батьками учнів, колегами; знаходити правильні підходи для комунікації з усіма учасниками навчального процесу. Вміє реалізувати принципи комунікації в команді та взаємодії з батьками.
ПРК 3.	Володіння основами професійної культури, культурою мовлення, мовленнєвим етикетом, що є передумовою ефективності професійної та особистісної комунікації, усвідомлення необхідності систематично поповнювати свої комунікативні знання й вдосконалювати професійні навички.	Вміє реалізовувати принципи професійної культури (відносини у колективі, взаємодія з учнями, розвиток індивідуальних професійно значущих здібностей тощо) та професійного мовлення; Вміє самостійно навчатися протягом життя та вдосконалювати свої професійні навички. Вміє критично аналізувати науково-методичну літературу та творчо застосовувати набуті знання в навчально-виховний процес в закладах загальної середньої освіти.
ПРК 4.	Уміння проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, дотримуватися принципів педагогіки партнерства, яка передбачає ефективну організацію комунікації у трикутнику «учень – учитель – батьки».	Вміє спланувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище учнівського колективу; Вміє підготувати необхідні матеріали для ефективно самостійної роботи та роботи в колективі; Вміє реалізувати принципи взаємодії в команді (комунікації) та взаємодії з батьками.
ПРК 6.	Здатність вибудовувати комунікативну взаємодію на засадах рівноправності, взаємоповаги, толерантності, доброзичливості й співробітництва, долати комунікативні бар'єри й ускладнення.	Вміє використовувати набуті профільні знання для комунікації з різними віковими категоріями учнів, батьками учнів, колегами; Вміє реалізувати принципи комунікації. Вміє використовувати набуті профільні знання для організації співробітництва з усіма учасниками освітнього процесу.
ПРА 1.	Здатність застосовувати знання та навички самостійно та відповідально, приймати рішення, нести	Вміє знаходити, визначати місце у професійній діяльності, усвідомлювати власні інтереси, здібності для оптимального

	відповідальність за результати власної професійної діяльності.	виконання професійних обов'язків у процесі вирішення педагогічних ситуацій.
ПРА 2.	Готовність діяти автономно, самостійно управляти навчальним процесом, реалізуючи своє право викладати предмет за власним міркуванням, обирати методики навчання й виховання, незалежно визначати зміст і структуру програм навчальних предметів у межах стандарту середньої освіти, розробляти власну систему заохочення учнів.	Вміє реалізувати загально навчальні вміння (пошуку інформації, аналізу, синтезу, узагальнення, конкретизація, абстрагування, моделювання, висновки тощо), які забезпечують здатність до навчання упродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання на освітній програмі.
ПРА 3.	Усвідомлення відповідальності за забезпечення якості освіти, добросесне оцінювання навчальних результатів школярів.	Вміє реалізувати принципи добросесності, забезпечення якості освіти, оцінювання навчальних результатів учнів згідно з сучасними вимогами в закладах загальної середньої освіти.
ПРА 4.	Відповідальне ставлення до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.	Вміє реалізовувати різноманітні підходи до збереження здоров'я та життя учнів (проведення бесід, майстер-класів, тренінгів) у навчально-виховному процесі та у позаурочній діяльності.
ПРА 5.	Здатність навчатися упродовж життя і вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію із значним ступенем автономії.	Вміє самостійно навчатися протягом життя та вдосконалювати свої професійні навички.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання відповідно до Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.

Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою, за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності: тестові завдання, творчі

роботи, презентації, контрольні роботи, поточний контроль.

Основними критеріями оцінювання знань бакалаврів з курсу «Педагогіка» є:

- 1) творчий характер і якість самостійної підготовки студента до заняття;
- 2) ступінь усвідомлення навчального матеріалу, розуміння того, про що повідомляється;
- 3) раціональний спосіб виконання завдання;
- 4) рефлексія результатів власної творчої діяльності.

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100 балів	Знання: студент на високому рівні демонструє знання про закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів; знає та розуміє принципи, форми наукових основ організації навчання, закономірностей, принципів, цілей, завдань, методів, організаційних форм, педагогічної діагностики навчальних досягнень учнів у навчанні в закладах загальної середньої освіти; знає сучасні дидактичні засади (закономірності, принципи, педагогічні ідеї, концепції та теорії) навчання в закладах загальної середньої освіти; знає особливості реалізації теоретичних та методичних засад дистанційного, евристичного, диференційованого навчання в базовій середній школі. Уміння: студент на високому рівні володіє вміннями інтегровано застосовувати знання, аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання; вільно використовує знання для розв'язання творчих завдань; оперує базовими категоріями (навчання, виховання, розвиток, освіта) та поняттями; вміє використовувати сучасні освітні технології проектного, проблемного, особистісно орієнтованого навчання для формування предметних компетентностей учнів; використовувати інноваційні методи та форми виховання учнівської молоді на уроках та у позакласній роботі при проведенні виховних заходів, бесід, дискусій, диспутів тощо.
82 – 89 балів	Знання: студент на достатньому рівні демонструє знання про закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів; знає та розуміє принципи, форми наукових основ організації навчання, закономірностей, принципів, цілей, завдань, методів, організаційних форм, педагогічної діагностики навчальних досягнень учнів у навчанні в закладах загальної середньої освіти; знає сучасні дидактичні засади (закономірності, принципи, педагогічні ідеї, концепції та теорії) навчання в закладах загальної середньої освіти; знає особливості реалізації теоретичних та методичних засад дистанційного, евристичного,

	диференційованого навчання в базовій середній школі. Уміння: студент на достатньому рівні володіє вміннями інтегровано застосовувати знання, аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання; вільно використовує знання для розв'язання творчих завдань; оперує базовими категоріями (навчання, виховання, розвиток, освіта) та поняттями; вміє використовувати сучасні освітні технології, інноваційні методи та форми виховання учнівської молоді на уроках та у позакласній роботі. Проте допускаються незначні помилки, що стосуються неточностей під час конструювання відповіді (без фактичних і логічних помилок).
74 – 81 бали	Знання: студент на достатньому рівні демонструє знання про закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів; знає та розуміє принципи, форми наукових основ організації навчання, закономірностей, принципів, цілей, завдань, методів, організаційних форм, педагогічної діагностики навчальних досягнень учнів у навчанні в закладах загальної середньої освіти; студент на достатньому рівні володіє знаннями про сучасні дидактичні засади навчання в закладах середньої освіти. Проте студент виявляє достатнє знання та розуміння матеріалу, допускаються незначні одиничні помилки (в тому числі фактичні та логічні). Уміння: студент на достатньому рівні володіє вміннями інтегровано застосовувати знання, аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання; вільно використовує знання для виконання творчих завдань; оперує базовими категоріями (навчання, виховання, розвиток, освіта). Може допускати несуттєві помилки, самостійно виправляючи їх або з допомогою викладача. Відповідь логічна.
64 – 73 бали	Знання: студент на низькому рівні демонструє знання про закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів; побіжно знає та розуміє принципи, форми наукових основ організації навчання, закономірностей, принципів, цілей, завдань, методів, організаційних форм, педагогічної діагностики навчальних досягнень учнів у навчанні в закладах загальної середньої освіти; студент на низькому рівні володіє знаннями про сучасні дидактичні засади навчання в закладах середньої освіти; не знає особливості реалізації теоретичних та методичних засад дистанційного, евристичного навчання тощо. Студент виконує поставлені завдання на репродуктивному рівні, має недостатньо стійкі навички виконання практичних завдань. Уміння: студент на низькому рівні володіє вміннями інтегровано застосовувати знання, аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання; може оперувати базовими категоріями (навчання, виховання, розвиток, освіта);

	може використовувати елементи освітніх технологій; на низькому рівні реалізовує загально-навчальні вміння. Студент допускає суттєві помилки, може виправляти їх самостійно або з допомогою викладача. Відповідь позбавлена логіки.
60 – 63 бали	Знання: студент на низькому рівні демонструє знання про закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів; побіжно знає та розуміє принципи, форми наукових основ організації навчання, закономірностей, принципів, цілей, завдань, методів, організаційних форм, педагогічної діагностики навчальних досягнень учнів у навчанні в закладах загальної середньої освіти; студент на низькому рівні володіє навчальним матеріалом, поверхнево, фрагментарно, відтворює певну частину навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, знає основні поняття навчального матеріалу. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Уміння: студент на низькому рівні володіє вміннями інтегровано застосовувати знання, аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання; може слабо оперувати базовими категоріями (навчання, виховання, розвиток, освіта); вміє фрагментарно використовувати сучасні освітні технології; намагається реалізовувати загально-навчальні вміння. Студент допускає суттєві помилки, може виправляти їх з допомогою викладача. Відповідь позбавлена логіки.
35 – 59 балів	Знання: студент на низькому рівні демонструє знання про закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів; не знає принципи, форми наукових основ організації освітнього процесу, закономірностей, принципів, цілей, завдань, методів, організаційних форм, педагогічної діагностики навчальних досягнень учнів у навчанні в закладах загальної середньої освіти; студент має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, Уміння: студент на низькому рівні володіє вміннями інтегровано застосовувати знання, аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання; не вміє реалізовувати загально-навчальні вміння; відсутні сформовані вміння та навички, допускає суттєві помилки під час відповіді. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
1 – 34 бали	Студент не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Розподіл балів (1-й семестр)

Поточний контроль												Разом
РОЗДІЛ 1				РОЗДІЛ 2								
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4.	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6.	Т 2.7	Т 2.8	37
Поточний контроль												
2	4	4	2	2	2	2	2	2	2		2	
Контроль самостійної роботи												
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	

Розподіл балів (2-й семестр)

Поточний контроль												Ра зо м	Сума	Підсум ковий (екз.)	Заг аль на сум а
РОЗДІЛ 3						РОЗДІЛ 4									
Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 3.4	Т 3.5	Т 3.6	Т 3.7	Т 3.8	Т 3.9	Т 4.1	Т 4.2	Т 4.3	38	75	25	100
Поточний контроль															
2	2	2	3	2	2	3	2	2	2	2	2				
Контроль самостійної роботи															
1	1	1	1	1	1	1	1	2	1		1				

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

(екзамен)

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою

за всі види навчальної діяльності		для екзамену, заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики є екзамен, залік, навчальний освітній проєкт, тести, педагогічні задачі, поточний контроль, комплексна контрольна робота.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

Розділ 1. Загальні основи педагогіки

Розділ 2. Теорія освіти і навчання (дидактика)

Розділ 3. Теорія виховання

Розділ 4. Управління педагогічними системами

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні основи педагогіки

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину.

Тема 2. Методологія і методи науково-педагогічного дослідження.

Тема 3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.

Тема 4. Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу.

Тема 5. Нормативно-правові засади реформування сучасної системи освіти в Україні.

Розділ II. Теорія освіти і навчання (дидактика)

Тема 1. Актуальні завдання сучасної дидактики.

Тема 2. Навчання в цілісному педагогічному процесі.

Тема 3. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості.

Тема 4. Методи та засоби навчання.

Тема 5. Форми організації навчання.

Тема 6. Урок як основна форма організації навчання.

Тема 7. Педагогічна діагностика результатів навчально-пізнавальної діяльності.

Тема 8. Поетапне створення індивідуального освітнього проекту.

Розділ III. Теорія виховання

Тема 1. Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання. Основні напрями виховання.

Тема 2. Загальні методи виховання.

Тема 3. Організаційні форми виховної роботи.

Тема 4. Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу.

Тема 5. Педагогічні основи діяльності класного керівника. Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді.

Тема 6. Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання. Виховна робота з педагогічно занедбанними дітьми.

Розділ IV. Управління педагогічними системами

Тема 1. Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі.

Тема 2. Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі.

Тема 3. Реформування загальної середньої освіти в світлі концепції «Нова українська школа».

Тема 4. Професіограма вчителя нової української школи.

7.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

	Кількість годин	
	с	Із них

Назви розділів і тем		лекції	практики	консультації	самостійна робота
Розділ I. Загальні основи педагогіки					
Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину	8	2	2		4
Тема 2. Методологія і методи науково-педагогічного дослідження	8	2	2		4
Тема 3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості	8	2	2		4
Тема 4. Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу	8	2	2		4
Розділ II. Теорія освіти і навчання					
Тема 1 Актуальні завдання сучасної дидактики	6		2		4
Тема 2. Навчання в цілісному педагогічному процесі	8	2	2		4
Тема 3. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості	8	2	2		4
Тема 4. Методи та засоби навчання	8	2	2		4
Тема 5. Форми організації навчання	9	1	2	2	4
Тема 6. Урок як основна форма організації навчання	8	2	2		4
Тема 7. Педагогічна діагностика результатів навчально-пізнавальної діяльності	6	2			4
Тема 8. Поетапне створення індивідуального освітнього проекту	13	1	2		10
Розділ III. Теорія виховання					
Тема 1. Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання	8	2	2		4
Тема 2. Основи громадянського виховання	6		2		4
Тема 3. Загальні методи виховання	8	2	2		4
Тема 4. Організаційні форми виховної роботи	8	2	2		4
Тема 5. Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу	8	2	2		4
Тема 6. Педагогічні основи діяльності класного керівника	8	2	2		4

Тема 7. Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді	6		2		4
Тема 8. Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання	6		2		4
Тема 9. Виховна робота з педагогічно занедбанними дітьми	8		2		6
Розділ IV. Управління педагогічними системами					
Тема 1. Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі	8	2	2		4
Тема 2. Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі.	4	2	2		
Тема 3. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі	6		2		4
Екзамен					
Усього годин	240	46	48	4	142

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ		
1	Педагогіка в системі наук про людину	2
2	Методологія і методи науково-педагогічного дослідження	2
3	Розвиток, соціалізація і виховання особистості	2
4	Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу	2
Розділ II. ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ		
1	Актуальні завдання сучасної дидактики	1
2	Навчання в цілісному педагогічному процесі	1
3	Зміст освіти як фундамент базової культури особистості	2
4	Методи та засоби навчання	2

5	Сучасні технології навчання	2
5	Форми організації навчання	2
6	Урок як основна форма організації навчання	2
7	Поетапне створення групового освітнього проекту	4
Розділ III. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ		
1	Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання	1
2	Основні напрями виховання	1
3	Загальні методи виховання	2
4	Організаційні форми виховної роботи	2
5	Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу	2
6	Педагогічні основи діяльності класного керівника	1
7	Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді	1
8	Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання	1
9	Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми	1
Розділ IV. УПРАВЛІННЯ ПЕДАГОГІЧНИМИ СИСТЕМАМИ		
1	Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі	2
2	Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі	2
3	Поетапне створення індивідуального освітнього проекту	3
4	Підсумкове заняття	1
Разом		48

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Педагогіка в системі наук про людину	2
2	Тема: Методологія і методи науково-педагогічного дослідження	4
3	Тема: Розвиток, соціалізація і виховання особистості	4
4	Тема: Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу	4
5	Тема: Актуальні завдання сучасної дидактики	4

6	Тема : Навчання в цілісному педагогічному процесі	4
7	Тема: Зміст освіти як фундамент базової культури особистості	6
8	Тема: Методи та засоби навчання	8
9	Тема: Форми організації навчання	6
10	Тема: Урок як основна форма організації навчання	8
11	Тема: Поетапне створення індивідуального освітнього проекту	10
12	Тема: Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання	6
13	Тема: Основи громадянського виховання	6
14	Тема: Загальні методи виховання	6
15	Тема: Організаційні форми виховної роботи	4
16	Тема: Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу	6
17	Тема: Педагогічні основи діяльності класного керівника	6
18	Тема: Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді	6
19	Тема: Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання	6
20	Тема: Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми	6
21	Тема : Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі	4
22	Тема : Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі.	6
23	Тема: Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі	10
24	Поетапне створення індивідуального освітнього проекту	10
	Усього годин	142

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Антологія просвітницької думки членів Попівської академії / Упорядник та автор вступних статей Скоробагатська О. І. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2006. 382 с.
2. Артемова Л.В. Історія педагогіки України. – К.: Либідь, 2006. – 424 с.
3. Багалій Д. Український мандрований філософ Григорій Сковорода. К., 1992. 472 с.
4. Березівська Л. Д. Реформування шкільної освіти в Україні у ХХ столітті: монографія. К.: Богданова А.М., 2008. 406 с.
5. Бондар В. Дидактика. – К.: Либідь, 2005. – 264 с.
6. Бондар Л. В. О. Сухомлинський: піклування про здоров'я і духовне життя школярів. Рідна школа. 2012. № 6. С. 33-36.

7. Бондар Л. Методологічна основа гуманістичних ідей духовності в педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. Рідна школа. 2006. № 9. С. 11 – 13.
8. Бондар Л. С. Громадянське виховання школярів у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. Педагогіка і психологія. 2007. № 3. С. 5 – 10.
9. Боцаренко Г. Реальні училища Київського навчального округу. Рідна школа. 2006. № 11. С. 29 – 30.
10. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. К., 1993. 414 с.
11. Бутенко О. Ідеї сімейного виховання в творчій спадщині просвітителів XIII ст. Рідна школа. 2008. № 1. С. 74 – 75.
12. Васькович Г. Шкільництво в Україні (1905–1920 рр.). К.: Мандрівець, 1996. 360 с.
13. Вашуленко М. Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського – першоджерело формування українськомовної особистості дошкільників і молодших школярів. Початкова школа. 2013. № 9. С. 6-8.
14. Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава, 1994. 190 с.
15. Волкова Н.П. Педагогіка. – К.: Академія, 2001. – 576 с.
16. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
17. Гришина Т.В. Освітня технологія як об'єкт методичної роботи. – Харків: Основа. – 2003. – 96 с.
18. Загвязинский В.И., Астаханов Р. Методология и методы психолого–педагогического исследования. – М.: Академия, 2001. – 208 с.
19. Зайченко І.В. Педагогіка. – Чернігів: Деснянська правда, 2003. – 528 с.
20. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. – К.: Знання–Прес, 2003. – 418 с.
21. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка родинного виховання : навч. посіб. — К.: Знання, 2006. — 324 с.
22. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 311 с.
23. Левківський М.В. Історія педагогіки. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 360 с.
24. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання. – Харків: ОВС, 2002. – 400 с.
25. Любар О.О. та ін. Історія української школи і педагогіки.–К. : Знання, 2006 . –447 с.
26. Мазуха Д.С., Опанасенко Н.І. Педагогіка. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 232 с.
27. Настільна книга класного керівника: Навч.-метод. посібник. Схвалено МОН / Кузьмінський А.І., Омеляненко С.В. — К., 2012. — 262 с.
28. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І., Вовк Л.П. Педагогіка: завдання і ситуації Практикум. –2-ге вид., випр. – К.: Знання–Прес, 2006. – 423 с.
29. Малафійк І. В. Дидактика. – К.: Кондор, 2005. – 398 с.
30. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні. – К. : Вікар, 2003. – 335 с.
31. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. –К.: Гранма, 1999. – 350 с.
32. Омеляненко, В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації : практикум / В.Л.

- Омеляненко, А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк. - К. : Знання-Прес, 2006. - 423 с.
33. Омеляненко, В. Л. Теорія і методика виховання : навч. посібник / В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський. - К. : Знання, 2008. - 415 с.
34. Омеляненко С.В. Педагогіка: Тестові завдання : навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – 391с.
35. Основи педагогічної ергономіки : навчальний посібник / Н.Д. Карапузова, Є.А. Зімниця, В.М. Помогайбо. – Київ :Академвидав, 2012. – 192 с. – (Серія "Альма-матер").
36. Педагогіка в запитаннях і відповідях: Навч. посіб. / Л.В. Кондрашова, О.А. Пермяков, Н.І. Зеленкова, Г.Ю. Лаврешина. – К.: Знання, 2006. – 252 с.
37. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко – 2-ге вид., стер. – К.: Знання–Прес, 2006. – 700 с.
38. Пермяков О.А., Морозов В.В. Педагогіка. – К.: Знання, 2006. – 171 с.
39. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка. – Суми: Університетська книга, 2005. – 320 с.
40. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи педагогічних досліджень. – К. : Зеніта, 2000. – 259 с.
41. Стельмахович В.Г. Українська народна педагогіка.–К.,1997. – 312 с.
42. Сучасні шкільні технології. У 2–х частинах. Частина 1 / Упорядники І. Рожнятовська, В. Зоц. – К.: Редакція загальнопедагогічних газет, 2004. – 128 с.
43. Фіцула М.М. Педагогіка. – К.: Академвидав, 2003. – 528 с.
44. Ягупов В.В. Педагогіка. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.
45. Якса Н.В. Основи педагогічних знань. – К.: Знання, 2007. – 358 с.

Допоміжні:

1. Загвязинский В.И., Астаханов Р. Методология и методы психолого–педагогического исследования. – М.:Академия, 2001. – 208 с.
2. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 311 с.
3. Левківський М.В. Історія педагогіки. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 360 с.
4. Медвідь Л.А.Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні. – К. : Вікар, 2003. – 335 с.
5. Настільна книга класного керівника: Навч.-метод. посібник. Схвалено МОН / Кузьмінський А.І., Омеляненко С.В. — К., 2012. — 262 с.
6. Омеляненко, В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації : практикум / В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк. - К. : Знання-Прес, 2006. - 423 с.
7. Омеляненко С.В. Педагогіка: Тестові завдання : навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – 391с.
8. Основи педагогічної ергономіки : навчальний посібник / Н.Д. Карапузова, Є.А. Зімниця, В.М. Помогайбо. – Київ :Академвидав, 2012. – 192 с. – (Серія "Альма-матер").
9. Педагогіка в запитаннях і відповідях: Навч. посіб. / Л.В. Кондрашова, О.А. Пермяков, Н.І. Зеленкова, Г.Ю. Лаврешина. – К.: Знання, 2006. – 252 с.
10. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко – 2-ге вид., стер. – К.: Знання–Прес, 2006. – 700 с.

- 11.Рисіна М. Ю., Осьмук Н. Г. Сутнісні характеристики авторських шкіл видатних послідовників А. С. Макаренка. Творча спадщина А. С. Макаренка крізь призму сучасності: монографія. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2008. С. 46-96.
- 12.Сбруєва А. А. Авторська школа А. С. Макаренка: характеристика чинників ефективності. Творча спадщина А. С. Макаренка крізь призму сучасності: монографія / Наук. ред.: А. А. Сбруєва, О. М. Полякова. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2008. С. 4-31.
- 13.Сбруєва А. А. Постать О. О. Паліцина в історії українського просвітництва. Матеріали сьомої Сумської наукової історико-краєзнавчої конференції, (22-23 листопада 2007 р.). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2007. С. 330-335.
- 14.Сбруєва А. А. Чинники ефективної соціалізації особистості у виховних закладах А. С. Макаренка. Педагогічні науки: збірник наукових праць. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. Ч. 2. С. 304-314.
- 15.Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи педагогічних досліджень. – К. : Зеніта, 2000. – 259 с.
- 16.Стельмахович В.Г. Українська народна педагогіка.–К.,1997. – 312 с.

Інформаційні ресурси

1. Академія педагогічних наук України - <http://www.apsu.org.ua>
2. Український центр оцінювання якості освіти. – www.testportal.gov.ua
3. Освітній портал "Освіта.УА". – <http://osvita.ua>
Освітня мережа України. – www.edu.kiev.ua
4. Виховна робота в школі. – http://www.library.kherson.ua/teach/scool_07.htm
5. Відкритий урок: професійний журнал для вчителів. – <http://osvita.ua/school>
6. Для класного керівника. – <http://www.uroki.net/docklrjuk.htm>
7. Острів знань : Освітній шкільний інтернет-портал. – <http://ostriv.in.ua/>
8. Педагогічні науки:теорія, історія, інноваційні технології Науковий журнал [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/
9. Учительський портал. – <http://www.uchportal.ru/>
10. Я – вихователь. – <http://vosпитatel.at.ua>
11. Слово вчителя. – www.konserg.ucoz.ua
12. Портал «Діти України». – www.children.edu-ua.net
13. Наукове електронне фахове видання "Народна освіта" . – www.narodnaosvita.kiev.ua
14. Освітній портал " Педагогічна преса". – <http://pedpresa.ua>
15. "Гармонія сімейного життя". Сайт для старшокласників та старшокласниць. – <http://harmonia.okis.ru>
16. Безпека дітей в Інтернеті. – <http://onlandia.org.ua>
17. Освітній онлайн-журнал. – <http://educlub.com.ua>
18. Щоденник. Уа. – <http://shodennik.ua>
19. Українська педагогіка. – <http://ukped.com>
20. Уроки.нет. – <http://www.uroki.net>
21. Інформаційний портал "Знання". – <http://znannya.info>
22. Методичний портал. – <http://pedsovet.su>
23. Тестування і моніторинг в освіті. - <http://timo.com.ua>

